Anul al LXXXVIII-lea n-l 55 NUMARUL 2 Lei 6 pagini Braşov Duminecă 31 Mai 1925

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTAŢEI BRAŞOV
Telefon 226
Abonament anual 360 lei
Pentru streinătate 800 lei
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru tine, la libertate, legalitate şi cinste.

Biblioteca Universitară Iași

Situaţia politică

După magistralul discurs al d-lui Iuliu Maniu

In faţa monstruozităţii legiferărei liberale, ţara se ridică impetuos.

Bucureşti, 29 Mai. — Săptămâna politică a fost bogată în evenimente — nu dintre acelea cari trăesc numai prin senzaţia lor de-o zi.

Lumea politică din Capitală discută cu aprindere situaţia pe care opoziţia unită şi-o creiază prin manifestarea conducătorilor ei atât în Cameră cât şi înaintea masselor populare. Ecoul pe care-l trezeşte în ţară şi în streinătate mişcarea opoziţiei pune în lumina cea mai tristă guvernul actual.

Magistralul discurs al d-lui *Iuliu Maniu* rostit în discuţia generală a Reformei administrative a venit să complecteze convingerea generală că partidul liberal şi guvernul lui de astăzi sunt în declinul fatal organizaţiilor îmbătrânite în autocraţie şi fără de legi — şi a evidenţiat elanul acţiunei democratice, de transformaţiune nu numai a metodelor de guvernământ ci şi a însăşi construcţiei interioare a vieţei politice de la noi.

Înălţimea de cugetare politică l'a care s'a ridicat în abordarea tuturor problemelor vitale ale ţărei a făcut din această neîntrecută cuvântare parlamentară un monument politic nepieritor. D-l Iuliu Maniu a apărut şi acelora cari în zadar încercaseră să-i conteste valoarea politică, ca omul zilelor de azi chemat să ni îndrume către rezultate democratice fericite în procesul de transformaţiune de care vorbiam mai sus. Cei 13 miniştri liberali, în frunte cu Preşedintele Consiliului, au fost siliţi să asculte, cu atenţiune încordată, timp de trei ore şi jumătate, expunerea strălucită a ideilor de căăuzire nouă în viaţa noastră politică, să primească muţi caracterizarea situaţiei politice prin dovezi de netăgăduit în justificarea acestei caracterizări care se rezumă în aceea că regimul de astăzi a fost desvelit şi de mantia tricoloră şi de pretenţiunea democraţiei sale, arătat ca autocrat şi fără încredere în forţele, în însuşirile înăscute ale poporului.

Nu se poate face aci elogiul d-lui Maniu. După cum bine a zis confratele nostru din Bucureşti, acest elogiu l'au adus cei 14 miniştri şi cei peste 180 majoritari, ţinuţi în tăcere pe băncile Camerei — fiindcă ascultau unui dintre rarele discursuri de politică de stat, pornit dintr'o convingere adâncă, dintr'o simţire curată şi o minte strălucită — dând întregei ţări speranţa unei reînvieri politice.

* * *

Am avut prilejul să auzim părerile unora dintre conducătorii partidului liberal ca şi ale multor fruntaşi ai opoziţiei. Unanim, cuvântarea d-lui Iuliu Maniu este judecată ca un mare eveniment politic, iar pentru unii ca o revelaţie a extraordinarelor însuşiri ale omului de stat care este Preşedintele partidului naţional.

Corespondenţii ziarelor streine s'au exprimat cu elogii neprecupeţite.

Până şi ministrul de finanţe, care nu cunoaşte margini sectarismului său politic, a părăsit o clipă carapacea sa pentru a recunoaşte superioritatea momentului politic creiat de această cuvântare extraordinară.

* * *

In atmosfera aceasta, se înţelege că nu se mai gândeşte numeni la combinaţiile de culise ale d-lui Ion Brătianu, care şi în acest moment s'a arătat mai prejos de cât a fost vreodată un şef de guvern şi de partid, răspunzând pătimaşi şi cu vădită enervare.

Inţelegem această enervare. Pentru d-l Brătianu ca şi pentru toată lumea a apărut enorma deosebire, prăpastia ce s'a deschis în judecata lumei noastre politice asupra conducătorilor Partidului Naţional N. Iorga şi Iuliu Maniu, în comparaţie cu manifestările d-lor Brătianu, Al. Averescu şi Octavian Goga. D-l Oct. Goga încercase să creieze o legendă. D-l Brătianu vrea să-l ajute. Astăzi d-sa zace între cei intriganţi mărunţi, în aplauzele lor dar în batjocura ţărei — fără a putea ridica glasul. Geniul politic nu vine pe urma talentului poetic şi nu e adus necondiţionat de acesta. D-l Averescu deasemenea constată că un general bun nu poate să fie totdeauna şi om politic!..

Atunci? Unde sânt speranţele guvernărei de mâine, când stearpa gândire politică a conducătorilor averescani zace la pământ?

D-l Ion Brătianu, se zice, de aceea se gândeşte astăzi la altă politică: guvern de generali!...

In cercurile politice această ştire a produs hazul general. Dar în acelaş timp a evidenţiat lipsa de hotărâre şi de orientare la conducătorul regimului de azi, care a şi pierdut frânele situaţiei şi, dovedit este, nu-mai poate impune succesorul.

Cu atât mai evident apare monstruozitatea legiferărei ce vrea să treacă pentru a pune ţara în mâna unui partid îmbătrânit, obosit şi fără o conducere firească ci impusă prin teroarea unei familii. Legiferarea aceasta trezeşte în masse sentimentul primejdiei ce aşteaptă ţara întreagă. Glasul d-lui Maniu în Parlament a venit ca o chemare la rezistenţă împotriva îndrăzneţului atac al autocraţiei româneşti care compromite ţara şi reduce prerogativele Coroanei ca să le dea familiei liberale — ca o chemare la acţiunea regenerătoare, de salvare.

Cine se mai poate dar gândi, în momentele atât de serioase ale stărei noastre politice, la combinaţiuni de culise, la guverne ce vreau să fie impuse nu să fie desemnate de voinţa populară?

Ceea-ce au făcut liberalii în Constituţia lor, cu Senatul — vor să facă în gospodăria comunală şi judeţeană cu legea administrativă. Prin Senatul liberalizat se împiedică exercitarea prerogativelor regale cari nu mai înseamnă nimic faţă de voinţa Brătienilor, deoarece nici un guvern nu poate împlini legislaţia sa cu opoziţia ce are în Senat. In zadar, aşa dar, schimbă Regele guvernele!.. Prin reforma administrativă se încearcă asigurarea monopolului liberal în conducerea judeţelor. Deci paşalâcul atot puternic împotriva Regelui şi a ţărei!

Lumea vede şi înţelege pericolul. Mai poate fi vorba oare de experienţe dovedite ca fatale ţărei — de guverne de generali sau cu generali la pensie ori nu, când ţara vrea asigurarea supremaţiei voinţei ei nu *robia* unei clice politice.

Inainte, acestea le scriau ziarele — alarmând ţara în interesul naţional. Astăzi nu mai este nevoie de campanie de presă: toată lumea vede primejdia.

Până acolo se merge în cât nu odată ni s'a spus în cercuri serioase politice:

— Dacă se va face o nouă greşală în alegerea succesiunei regimului — ea va fi fatală ţărei şi Coroanei. Astăzi nu mai este posibil să înlături dezastrul de cât printr'o guvernare acceptată de popor".

REP.

Marele discurs al d-lui I. Maniu

Un scurt rezumat.

Punctul de vedere principial al Partidului naţional faţă de Corpurile legiuitoare actuale lipsite de legalitate, a fost precizat în declaraţia citită la Senat şi susţinută de d-l Iorga. Această atitudine principială îl acuteşte de îndatorirea de a contribui la legiferarea intenţionată, cu atât mai mult că are convingerea că proectul reformei adus în discuţia parlamentului nu va putea fi apărat; principiile acestui proect sunt în flagrantă contradicţie cu punctul ce vedere al partidelor din opoziţia unită.

La baza concepţiilor acestor partide stă principiul descentralizărei complecte şi al autonomiei locale în cadrul unităţii politice a statului.

Partidele din opoziţia unită, stând pe baza unităţii politice a statului, nu admit o autonomie legislativă pentru provincii şi o autonomie naţională pentru minorităţi, deşi în principiu şi în practică sistemul federal dă cele mai mari posibilităţi de desvoltare, cum dovedeşte pilda Germaniei şi a Statelor Unite.

Dacă nu suntem pentru federalizare, suntem însă pentru descentralizarea administrativă, cu autonomia locală, pentru că s'a dovedit că un popor nu poate progresa, dacă nu i se dă libertatea desvoltărei în viaţa şi organismele lui locale.

Progresul cultural, economic şi social al unui popor este în funcţie de libertatea pe care o are el de a se îngriji singur de nevoile lui.

Fiecare popor trebue să dispue singur de interesele lui, să se guverneze prin el şi pentru el.

Dacă împrejurări vitrege au pus vechiul regat în neputinţa de a se bucura de o largă autonomie administrativă, totuş nu pot fi trecute cu vederea beneficiile de care s'au bucurat societăţile ce au putut să trăiască sub auspiciile libertăţii şi autonomiei, cât de primitivă ar fi fost ea. Iar în provinciile unite viaţa autonomiei locale a fost cât se poate de pronunţată şi în consecinţă poporul de acolo, nici decum nu s'ar putea împăca cu ştergerea acestei autonomii.

Indată după unire s'a pus interesul unităţii statului, pe deoparte şi problema descentralizării pe de alta.

S'a încredinţat puterea d-lui general Averescu care n-a avut pregătirea necesară a aplica şi a împăca aceste mari idei, decât în chip foarte curios, atunci când a încredinţat administrarea noilor provincii pe mâna unor nepregătiţi, cari nu cunoşteau împrejurările, aşezămintele şi necesităţile locale.

D-sa şi-a luat asupră-şi răspunderea organizării noului stat român, dar prin procedarea guvernărei sale, ne-a condus la rezultate nenorocite. E inexplicabil cum d-sa a putut recurge la o politică aşa de greşită în aplicarea unificărei statului român, când d-sa a trimis o delegaţie în Italia, care să studieze la faţa locului condiţiunile în care s-a făcut unificarea ţărilor italiene.

In Italia centralistă s'a ţinut seamă de tradiţiunile şi instituţiunile locale şi s'a făcut o largă aplicare a principiului autonomiei. Aşa s'a procedat în Toscana, Lombardia, Piemont, etc.

D-l Mircea Djuvara: Am ţinut şi noi seamă de aceste cerinţe, — şi încă sub o formă mai caldă prin aducerea în fruntea ţării a unui prim-ministru ardelean.

D-l I. Maniu: Ardealul e satisfăcut de atenţia ce i s-a dat, prin aducerea în fruntea trebilor obşteşti a unui distins fiu al său, dar el nu uită că aceasta s'a întâmplat în vremea când nimeni din vechiul regat nu se gândea să-şi răspunderea situaţiei.

După 6 ani dela unire noi nu avem autonomie administrativă ci suntem conduşi de voinţa unui singur om: ministrul de interne prin interpretul său: prefectul.

Oratorul se referă din nou la politica de unificare a Italiei, citind o serie de decrete regale şi dispoziţiuni din care rejese, că funcţionarii au fost menţinuţi, nu cum s'a procedat la noi, unde au fost lăsaţi pe drumuri şi înlocuiţi cu elemente necunoscătoare,

D. Maniu prezintă mai multe tablouri cu nume de funcţionari români destituiţi din posturile lor ocupate în Ardeal şi cari au fost nevoiţi să facă recurs în Casaţie, spre a fi reintegraţi.

Aceste schimbări s'au întâmplat din preocupaţiuni politice de partid. Cea mai mare parte din funcţionarii destituiţi sunt români, cari pe vremea regimului maghiar îşi creşteau copiii în legea şi idealurile româneşti. Pe toţi aceştia i-aţi înlăturat, condamnându-i azi la cea mai neagră mizerie.

Vedeţi dar care poate fi răspunderea celor ce au sprijinit opera unificărei pe un centralism răufăcător şi pe alungarea elementelor capabile din administraţia nouilor provincii.

Proectul reformei administrative a întâmpinat unanima nemulţumire a reprezentanţilor opoziţiei, cu excepţia d-lui general Averescu, care a declarat, că legea este şi bună şi rea.

Intr'adevăr proectul ar fi bun pentru guvern fiindcă ar perpetua o guvernare anarhică şi oligarhică, şi ar fi rău pentru interesele ţărei.

D. Iuliu Maniu arată apoi avantagiile descentralizării trecând la primul proect al reformei administrative întocmit de Consiliul Dirigent, mult superior celui de faţă precum superior era şi cel al d-lui Argetoianu. D. Iuliu Maniu relevă nesinceritatea proectului de faţă, dictatura prefectului şi la ce se reduc după legea de faţă consiliile judeţene şi comunale. Mai arată că acest proect introduce politica de partid în administraţia locală.

(In acest moment o întreru-

pere a d-lui Ion Brătianu stârneşte o explicaţie asupra chestiunei Constituţiei, la urma căreia, după admirabilele răspunsuri ale d-lui Iuliu Maniu, şeful guvernului îşi cere ertare... iar d. Iorga aruncă în două fraze o ascuţită replică majorităţei înfemnite pe băncile ei).

D. Iuliu Maniu tratează apoi chestiunea participărei femeei în administraţia ţărei, arătând că în cele mai multe ţări dreptul femeei a fost recunoscut cu atât mai mult cu cât elementul femeesc e elementul conservator al societăţii noastre.

D-sa se ocupă apoi de consiliul administrativ superior, de defectele consiliilor superioare înfiinţate în domeniul comercializărilor, regimului apei, minelor, regimului vamal, economiei naţionale, etc.

Trecând apoi la problema minorităţilor, arată că această problemă aşa de importantă care a dat naştere chiar la războaie, nu este rezolvată prin proectul actual.

D-sa semnalează apoi curentul de a tăgădui meritele celor ce au lucrat la înfăptuirea unităţii naţionale.

D. Maniu spune că ardelenii păstrează recunoştinţă oamenilor cari au pregătit războiul de întregire şi sutelor de mii de soldaţi cari s'au jertfit.

D. prim-ministru însă n'are dreptate când dispreţueşte în declaraţiile dela Senat actul de la Alba-Iulia.

D. P. Brătăşanu: Cu actul de la Alba-Iulia ni s'a recunoscut unirea la Paris.

D. Iuliu Maniu: Aci noi ne deosebim, căci noi socotim actele unirii ca isvoare de drept ale unităţii naţionale. *(Ovaţii la opoziţie)*.

Valoarea actelor unirii se poate evidenţia şi prin aceea că d. Brătianu s'a folosit de ele la conferinţa de pace spre a legitima revendicarea unităţii naţionale. Apoi autodeterminarea — deci actele unirii — au fost criteriul de hotărire la conferinţele de pace. Deci aceste acte sunt isvoare de drept ale unităţei naţionale.

D. Maniu termină spunând că constată că guvernarea de azi nu are încredere destulă în poporul românesc. *„Dacă aţi avea această încredere nu l'aţi îndepărta dela conducerea statului. L'aţi lăsa să guverneze el, prin el, pentru el"*. (Aplauze şi ovaţii furtunoase), (Va urma).

Din public.

Drapelele naţionale

Am avut în Braşov câteva serbări naţionale cu festivităţi, decoruri, drapele etc. Prilejuri plăcute pentru a ţi desfăta ochii la desfăşurarea defilărilor sub cutele drapelelor naţionale fâlfâitoare.

M-au supărat însă de astădată numeroase drapele, cari numai naţionale nu erau. La multe din ele dispăruse câte-o culoare, ba unele erau atât de spălăcite încât aduceau cu o faţă de masă murdară. Decât aşa drapele, mai bine nimic!

Ştiu că s'au dat ordine de către organele poliţiei despre mărimea, forma şi culorile drapelelor şi cum au să fie arborate, ca să contribuie la aspectul solemn al zilei. Nu m-a supărat atât că la cutare casă modestă drapelul arborat era cam ros de dintele vremii, dar m-am indignat când am văzut că de pe *frontispiciul Prefecturei judeţului* fâlfâia un drapel mare: roşu, galben, *alb* în loc de tricolorul naţional.

Dacă proprietarul sau chiriaşul mai sărăcuţ mai poate fi scuzat, că nu-şi poate cumpăra un drapel nou, nu poate fi scuzată o autoritate publică şi cu deosebire *Prefectura judeţului*. *Sapienti sat!*

V. B.

Lentele studenţilor

La malalul de Miercuri al şcoalelor româneşti mi-ai bătut la ochi lentele (funtele) unicolore, pe cari le purtau studenţii, cari mergeau în fruntea cortegiului. Unii aveau lente galbene, alţii roşii etc., etc.

Pe cât ştiu purtarea astorfel de lente datează de pe timpul stăpânirii ungureşti, când studenţilor români nu li-era permis să poarte lente tricolore. Ca totuşi să aducă cu tricolorul prigonit pe-atunci, câte trei studenţi, cari mergeau într'un rând, purtau câte-o lentă roşie, galbenă şi albastră.

Astăzi aceste lente şi-au pierdut rostul şi ele trebuie înlocuite cu *lente tricolore*. Fiind însă costisitoare pentru elevi, ar fi de dorit ca Direcţiunile şcolilor să deschidă o subscripţie pentru procurarea unor lente tricolore, pe cari să le poarte elevii din fruntea fiecărei şcoli. Acestea să se păstreze de Direcţiunile liceelor şi să le distribuie an de an celor în drept. Fac această propunere, şi în cazul când s'ar accepta contribui şi eu cu suma de 500 lei.

Colonel C.

Cutiile de joc.

Primim următoarele:

Ţinem să atragem atenţiunea Onor. Pref. Poliţiei asupra cutiilor de joc, cari de câtva timp au inundat oraşul nostru.

Deseori ai ocazia, trecând pe lângă chioşcurile de ziare, să vezi o mulţime de copii în majoritate ucenici şi şcolari, cum tentaţi de câştig pierd şi cei câţiva lei pe cari îi au.

Facem cunoscut că aceste maşini printr'o circulară din anul 1923, au fost interzise şi confiscate de către Poliţia Capitalei.

V. G. Florescu.

Tribuna liberă*)

Procedee poliţieneşti

Publicăm următoarea scrisoare, pe care o primim la redacţie, rezervându-ne dreptul să revenim asupra ei, dacă din partea vizată nu va fi rectificată:

Onorată Redacţie,

Subsemnatul în ziua de 19 Mai 1925 ducându-mă la secţia circulaţiei din Pref. poliţiei Braşov pentru preschimbarea unei foi de circulaţie a unui automobil, am fost întâmpinat de d-l director de poliţie Dron, care imediat ce m-a văzut, m'a bruscat să părăsesc localul strigându mi pungaş, escroc şi derbedeu de stradă, spuindu-mi că mă svârle pe fereastră.

Mă surprinde această atitudine a lui Dron cu atât mai mult că d sa nici nu ştia pentru ce am venit la poliţie.

29 Mai 1925.

Cu stimă,
I. Zane.

*) Răspunderea este a autorului.

LIBRĂRIA
EDUARD KERSCHNER
BRAŞOV, Strada Porţii 21.
Bogat asortiment de cărţi româneşti, serviciu de comenzi prompt şi constienţios. 404 7—10

Uzinele de Fier şi Domeniile din Reşiţa S. A.

Avem onoare a aduce la cunoştinţa acţionarilor că cu începere dela 26 Maiu a. c. se va face plata dividendului pe 1924 la acţiunile societăţei noastre, la următoarele bănci:

la BUCUREŞTI: la Banca de Credit Român; Banca Marmorosch Blank & Co.; Banca Românească.

La SIBIU: „Albina" Institut de Credit şi Economii.

La CLUJ: la Banca Agrară.

La TIMIŞOARA: la Banca Timişoarei şi Societatea Comercială pe Acţiuni.

La VIENA: la Creditul Funciar al Austriei. Teinfalstrasse 8.

La LONDRA: la Banca Glyn, Mills, Currie, Holt & Co. E. C. 3. Lombard Street 67.

Cuponul acţiunilor definitive pentru anul anul 1924, pentru care dividendul a fost fixat la lei 100 de acţiune va fi plătit sub deducerea impozitului asupra dividendului, cu lei 84.

Nu se vor achita decât cupoanele acţiunilor definitive.

Consiliul de Administraţie.

CINEMA APOLLO
Repriz 31 Mai, 2 filme laolaltă
O fată dela ţară în Capitală
Tablou din viaţă în 5 acte
Afară de aceasta:
Pat & Patachon
Comedie în 6 acte. Reprezentaţiunile încep la orele 7 şi 9 seara.
Astăzi 29 Mai rulează partea III şi IV a
CASA MISTERULUI
Duminecă dimineaţa la ora 10 mare reprezentaţie pentru copii.
1—2 Iunie
Cel mai mare film din lume
Prinţul Chormant
Interpreţii: J. Catelaine cunoscut din filmul KOENIGSMARK N Coline cunoscut din filmul CASA MISTERULUI şi N. Kowanko.

Ministerul Justiţiei

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre ştiinţa acelora cari au voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Ministru,

Subsemnatul Iosif Platzer domiciliat în Braşov Str. Orfanilor No. 5, cu onoare Vă rog să binevoiţi a-mi acorda cetăţenia română prin naturalizare în virtutea art. 7 legea privitoare la dobândirea naţionalităţii române, şi în baza certificatelor anexate sub A, B, C, D, E, F, G. şi o coală de 50 lei.

Primiţi vă rog Domnule Ministru asigurarea deosebitei mele stime.

(ss) *Iosif Platzer.*

Ministerul Justiţiei

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre ştiinţa acelora cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege:

Domnule preşedinte,

Subsemnatul Laczko Ioan, de meserie tâmplar, dom. Braşov, Str. Nouă 36, cu onoare vă rog să binevoiţi a dispune în baza documentelor anexate, de a mi se acorda naturalizarea, voind a deveni cetăţean român, motivând cererea cu împrejurările că am venit în Ţară în 1919 şi stabilit în Braşov, mi am deschis atelier de tâmplărie, am încheiat căsătorie cu o româncă şi că existenţa mea este asigurată numai în România.

Cu stimă,

465 1—1 (s) *Laczko Ioan.*

Dr. Alexandru Dobrescu
medic dentist
consultează de aici înainte între ora 11—1 şi între 3—6 d. a. (Şirul Inului No. 30 442 2—0

Abonamente la Gazeta Transilvaniei se pot face ori şi când timp mai îndelungat sau lunare.

SIONISMUL.

In ziarele din luna Decembre, anul trecut, se scria că ministrul englez Chamberlain, aflându-se la Roma pentru Societatea Naţiunilor, a ţinut să viziteze vaticanul, şi acolo găsi multă indispoziţie cât priveşte Ierusalimul (Sion) şi sionismul ce prevalează, suspectat şi rău privit nu numai de Arabi şi de Musulmani, ci mai cu seamă de creştini, păzitori ai Sfântului mormânt şi chiar de evreii indigeni. De asemenea nemulţumiri s'au avut nu numai indicii ci chiar manifestaţiuni. S'a ajuns la aceea că, catolicii, aproape, s'au unit cu mohamedanii contra sionismului.

Dar ce e Palestina? Lăsând la o parte atât geografia cât şi istoria precedentă, Palestina are, după ultimul recensământ englez, 754 mii locuitori, dintre cari 583 mii sunt Arabi şi Mohamedani, 85 mii Creştini şi 79 mii Evrei. In această ultimă cifră se cuprind şi cei aproape 20 mii imigraţi de curând în urma propagandei sioniste: alţii imigrează şi emigrează continu aşa că putem socoti numărul Evreilor aproape egal cu acela al creştinilor. Ei ar fi deci o zecime din populaţia totală şi au acolo o situaţie privilegiată. Această situaţie privilegiată s'a creat şi se va menţine, crede sionismul, contând pe sprijinul Angliei.

Dar ce e sionismul? In România sunt fără'ndoială mulţi cari încă nu ştiu ce e acesta. Şi e lucru însemnat şi în casa noastră, la noi acasă, deci trebue cunoscut. Sionismul e tendinţa, aspiraţiunea, acţiunea unui anumit număr de Evrei (un milion din 13 şi mai bine) cari ar dori să constitue un stat propriu, o patrie a Evreilor, şi în acest scop îi chiamă în Palestina, la Sion (Ierusalim), ţară strâmtă şi neroditoare, printr'o seducere sau iluziune istorică: pentrucă acolo înflori regatul ebraic al lui Izrael, cu Saul războinic, David poet, Solomon înţelept care clădi marele templu. (Dar dacă ar alerga toţi evreii împrăştiaţi acum în lume, n'ar fi nici loc nici pâne pentru toţi). Sionismul are motivele sale istorice în persecuţia la care au fost expuşi Evreii timp de secole şi în anumite locuri mai sunt şi astăzi. Drepturile egale înaintea legilor cu toţi cetăţenii obţinute în ţările civilizate au dat impuls acelei emancipaţiuni spre care ar tinde sionismul. Palestina era parte din imperiul turcesc de opt secole. In 1922, Englezii înlăturară pe turci şi Anglia obţinu mandatul de a guverna şi Palestina. Sionismul exista deja şi se manifesta, cumpărând pământuri, formând colonii agricole, bănci şi şcoli evreeşti, făcând sau încercând multe. Guvernul englez publică atunci o declaraţie, care luă numele ministrului Balfour şi care constitue *Magna Charta* sionismului politic. Textul său e următorul: „Guvernul Majestăţii Sale priveşte cu simpatie stabilirea în Palestina a unui *cămin naţional* al poporului evreu, şi va întrebuinţa puterile sale spre a uşura ajungerea acestui scop, rămânând însă lămurit înţeles că nu va fi nimic făcut ce ar putea păgubi drepturile civile şi religioase ale comunităţilor evreeşti existente în Palestina sau drepturile şi *status quo* politic câştigat de Evrei în oricare altă ţară".

De bună seamă că nu era intenţia atât a Englezilor cât şi a Evreilor de a întemeia un stat teocratic. Evreii nu pot fi socotiţi ca popor, întrucât au fost în decursul secolelor uniţi sau separaţi numai de religie, şi aceasta nu e suficientă astăzi spre a alcătui un popor, deşi a putut să ajungă în trecut.

Se da fiinţă, prin urmare unei noi forme de regim, şi se trecea mult peste speranţele chiar ale Evreilor sioniştii (cari sunt, după cum s'a spus, ceva mai mulţi decât un milion între treisprezece sau cincisprezece milioane, numărul tuturor, Evreilor împrăştiaţi în lume).

Formula lui Balfour pare a nu fi ţinut cont de două lucruri, fără'ndoială foarte importante: 1. că Palestina e deja ţară arabă; 2. că Palestina şi-a câştigat în decursul secolelor o foarte mare valoare spirituală pentru creştinism, mai întâi în Europa apuseană (e suficient să amintim cruciatele) şi mai târziu în Rusia, în Polonia şi în general în estul şi sudestul Europei.

Ideea sionistă se născu şi se concretiză în ultima treime a secolului trecut în Polonia din cauza persecuţiunilor contra Evreilor de acolo şi din alte părţi ale Europei orientale şi cari determinară o abundentă emigraţie în America de Nord.

Vor reuşi oare scopurile sioniştilor, de a da Evreilor *o patrie?* Să vedem cum s'au format în decursul vremii anumite caracteristice ale lor. Cărţile lor sacre îi îndrumă spre „afaceri". In ele (în Biblie, în Talmud) nu se exprimă acel dispreţ pentru bogăţie, nu se găsesc acele preamăriri ale sărăciei, ale umilinţei, ce abundă în cărţile vechi adresate altor rase. Imprăştierea (care începu cu aservirea de către Asirieni şi continuă cu Romanii după ocuparea Ierusalimului, spre a ajunge până la aceea dela sfârşitul secolului al XVI-lea din Spania şi din Portugalia) corespundea în parte şi tendinţei nomade ce o aveau Evreii dela originea lor. Ei n'au fost şi n-au devenit nici când agricultori şi şi astăzi coloniile lor agricole se susţin cu banii coreligionarilor lor din afară. Spre a avea o patrie, trebue să iubeşti pământul propriu, să lupţi şi să mori pentru el. Aceasta n'au făcut-o niciodată Evreii. Iniăturaţi dela proprietatea teritorială şi dela profesiunile aşa zise libere, ei trebuiră să îmbrăţişeze, în mediul orăşenesc ce l-au preferat totdeauna, traficurile de tot felul, mai cu seamă traficul banilor. Viaţa lor avu caracter exclusiv economic, din dragoste şi de nevoe. In traficarea banilor deveniră maestrii neîntrecuţi şi invidiaţi. Lor li se datoreşte atât capitalismul cât şi socialismul: împrăştiaţi deci în două tabere opuse. Sunt cari le au imputat materialismul istoric.

Pătrunderea printre atâtea naţiuni şi atâtea ţări contribui la triumfurile lor economice. Şi ei ar trebui să renunţe la atâtea avantajii pentru a se grămădi într'o ţară săracă cum e Palestina? De asta nu mai e nevoie nici măcar pentru libertatea lor religioasă, care devine din ce în ce şi tot în mai multe ţări perfectă, ca în ţările civilizate, prin micşorarea puterii religiei în amândouă părţile şi chiar la toate.

Aşa că sionismul se poate considera ca un lux, pe care şi-l permite finanţa evreiască, ca nu mai mult.

Dr. Victor Jinga.

Cetiţi şi răspândiţi:
„Gazeta Transilvaniei"
cel mai vechi ziar românesc

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CURIERUL JUDICIAR.

Spicuiri din jurisprudenţa Inaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie

adunată şi adnotată de ELIE BUFNEA, avocat, Bucureşti.

Cetăţenia Română.

„In conformitate cu art. 56 din legea pentru dobândirea naţionalităţii române, sunt consideraţi de drept cetăţeni ai acestui stat, numai acei locuitori din ţinuturile alipite, cari fiind domiciliaţi în Vechiul regat, au avut apartenenţa în una din comunele acelor ţinuturi, sau cari, nefiind domiciliaţi în una din comunele acelor ţinuturi, sunt cei puţin născuţi în vre-una din ele din părinţi domiciliaţi acolo". Deciziunea 1807/924 Casaţie I.

Deci, faptul naşterii cuiva într'una din comunele din teritoriile alipite, nu este suficient pentru a-i recunoaşte calitatea de cetăţean român; pe lângă acest fapt, mai trebueşte ca părinţii să fi avut domiciliul în acea comună. Este suficient însă ca cineva să fi avut numai apartenenţa într'una din comunele ţinuturilor alipite, pentru ca să i-se recunoască calitatea de cetăţean.

* * *

Chirii.

„Pactul comisoriu legal prevăzut de art. 15 din noua lege a chiriilor nu se aplică decât contractelor pe cari legea le-a găsit prelungite în virtutea legilor anterioare şi pe cari ea, la rândul-i, le-a prelungit până la Aprilie 1927. Acest pact comisoriu nu se aplică însă şi contractelor în curs de execuţare şi cari expiră, conform convenţiunei părţilor la o dată anterioară zilei de 23 Aprilie 1927". Deciziunea 21/925 Casaţie I.

* * *

Văduvă de răsboiu.

„Intrucât art. 113 şi 115 din regul. legii I. O. V. enumără şi limitează cazurile când văduvele de răsboiu pierd această calitate, fără ca prin aceste texte sau altele să se prevadă şi cazul de remăritare, urmează că văduvele de răsboiu, prin remăritare, nu-şi pierd această calitate, ci şi-o păstrează cu toate drepturile aferente". Decizia No. 44/925. Casaţie S. III.

Intr'adevăr, art. 113 şi 115 din regulamentul legii I. O. V. enumără şi limitează toate cazurile când văduvele de răsboiu pierd această calitate, fără ca alte legi sau regulamente să prevadă şi cazul de remăritare.

Inalta Curte de Casaţie, considerând că legea I. O. V. este o lege specială, ea fiind deci de strictă interpretare, cu drept cuvânt a judecat, că nu se poate spune, prin analogie, că remăritarea este unul din cazurile, când se pierde calitatea de văduvă de răsboiu.

Astfel văduva de răsboiu, chiar dacă se măritată, are dreptul să ceară şi să primească toate privilegiile legate de această calitate de văduvă de răsboiu.

*

Contencios administrativ.

„Recursul în contencios administrativ nu este considerat — în sistemul legislaţiunei noastre — ca o acţiune populară. Recorentul trebuie, prin urmare să invoace — independent de chestiunea legalităţii actului atacat — că prin acest act a fost lezat în drepturile sale, fie chiar şi eventuale". — Decizia No. 160/925, Casaţie S. III.

D-l profesor A. C. Cuza introduce recurs în casaţie contra numirei d-lui Valeriu Bulgaru ca profesor agregat la Facultatea de drept din Iaşi, susţinând că s'au violat dispoziţiunile legi relative la numirile de profesori universitari. Curtea respinge recursul pentru motivul, că nu s'a atins nici un drept al d-lui Cuza, — simplele interese, negarantate de lege, nepuţând servi de bază unui recurs de contencios.

* * *

Impozite. Renta statului.

„Prin legile de emisiune ale împrumuturilor de Stat renta a fost scutită de orice impozit, care în prezent sau viitor s'ar putea pune pe un asemenea venit mobiliar ca atare, adică de impozitele obiective.

„Legiuitorul însă n'a înţeles ca o asemenea scutire să se aplice şi asupra persoanei contribuabilului ca subiect de venituri generale sau globale.

„Prin urmare veniturile titlurilor de rentă au a se socoti — în lipsă de o dispoziţiune contrarie în legea contribuţiunilor directe — ca făcând parte din aşeta impozitului progresiv pe venitul global". — Decizia No. 32/925. — Casaţie S. III.

Acest proces a intervenit între marele advocat bucureştean Mihail Antonescu, fost ministru de Justiţie, şi între fiscul Capitalei, a cărui Comisiune a supus impozitului global şi titlurile de rentă liberate de Stat.

Intr'adevăr, după ce Statul s'a adresat creditului public pentru a face împrumuturi, deşi s'a obligat în mod formal de-a nu supune titlurile de împrumut la nici un impozit prezent sau viitor, s'a judecat, că Statul a fost în drept să şi calce această obligaţiune în contra celei mai elementare noţiuni de bună credinţă, care trebuie să guverneze toate contractele şi mai cu seamă legea.

Mihail Antonescu s'a plâns de neconstituţionalitatea art. 60 şi 130 din legea contribuţiunilor şi chestiunea a fost adusă în faţa secţiunilor unite ale Inaltei Curţi. In cursul desbaterilor M. Antonescu s'a îmbolnăvit şi peste câteva zile a murit, iar procesul s'a amânat..., jurisprudenţa Comisiunei fiscale şi a Curţii rămânând încă în picioare.

Circulaţia cu autotaxi

Excursiuni cu autotaxi în împrejurimile Braşovului.

Anunţări pentru escursii cu autotaxi în împrejurimile Braşovului (Timişul de sus, de jos, Râşnov, Vulcan, Vălcele, Tuşnad etc.) sunt a se face biroului „Taxi-auto", Strada Porţii Nr. 16 (Telefon 708) zilnic dela 8—12 ore a. m. şi 2—6 p. m.

In fiecare Duminecă şi sărbătoare stau la dispoziţie escursioniştilor pentru Răcădău, Honterus şi Noua autobuse speciale, cari circulă înainte de masă între orele 8—9 şi după amiazi începând dela ora 1½, la fiecare jumătate oră. Staţiunea de plecare Piaţa Libertăţii.

Circulaţia de autotaxi pentru Rosalii.

Pentruca populaţia dela sate venită la serbările gimnastice, cari vor avea loc de Rosalii în Braşov, să poată pleca în mod convenabil acasă, întreprinderea soc. de autotaxi, fiind solicitată, va pune la dispoziţia celor sosiţi dela sate autobuse. Biroiul se găseşte în Strada Porţii No. 16. Telefon 7—08.

468 1—3

Teatru maghiar

Hazajáro lélek. Cu drama de faţă a lui *Zilahy Lajos*, Direcţia trupei ne-a dat ocazia să gustăm cea mai serioasă şi bună piesă a celor de până acum. Conflicte cu adevărat dramatice, caractere tipice, zugrăvite cu o apreciabilă măestrie, acţiune vie, având culminaţiunea cuvenită şi deslegarea firească — toate aceste calităţi constituesc valoarea acestei piese. Atât *R Farkas Ida*, cât şi *Szabados Arpád* au redat rolurile dificile cu multă artă şi talent. D-nei Farkas i se cuvine cu atât mai multă laudă, cu cât întreaga dramă este ţesută pe fondul rolului ei, un caracter de femee, complicat, al cărei suflet dornic de viaţă intensă, de iubire aprinsă şi romantică se luptă cu datoria de soţie şi de mamă, faţă de un soţ bun dar surmenat de muncă. Faptul că soţul a căzut victimă acestui suflet neastâmpărat, ne arată totuşi un tip de femee patologică, pe cari însă mediul de azi le crează destul de des. D-l Vákár a avut de asemenea mult succes cu interpretarea rolului său. S'a evidenţiat cu această piesă, că trupa posede bune forţe dramatice.

Sânge polonez Leo Stein este cunoscut ca bun libretist, ceeace caracterizează şi această operetă, vestmântul muzical fiindu-i dat de compozitorul Nedbal, întru totul adecvat acestor drăgălaşe scene din viaţa veselă şi aventurioasă a poporului polonez. Apreciata primadonă *Petrass Sári* a redat rolul Elenei cu multă inteligenţă, prestanţă şi fineţe, storcând vijelii de aplause dela un public recunoscător, ce ticsia sala, aşa precum nu am mai văzut o până acum, la nici o altă reprezentaţie. La succesul formidabil al seriei au mai contribuit în bună parte şi *Fekete Rozsi, Rudos Bandi, Légrády, Ross* şi ceilalţi.

Fügefalevél (Frunza de smochin). Este inerent evoluţiunii, naturii fluctuaţiunilor sociale, să manifesteze din când în când câte-o epocă de regres, de recădere şi decădere. Când însă într'o întreprindere culturală sau artistică, pe care o conduce o persoană cu oare-care reputaţie bună, intervine o atare deraiere cum s'a întâmplat cu reprezentarea „spanacului" *Frunza de smochin*, atunci acest fapt este regretabil, cu atât mai mult, cu cât se afişase sub titlul operetei de mai sus, ademenirea, sau mai bine zis freza, ce nu are ce căuta în dicţionarul artei: *numai pentru adulţi*. Socotim aceasta de o baţjocorire a artei însaşi. Numai ştiinţa poate să-şi permită sinceritatea nudă a discuţiunilor şi a interpretărilor de acest gen, iar arta numai în rare cazuri de inspiraţie pur estetică, tocmai ceea-ce nu a fost cazul nostru. Operetei are prea puţin spirit şi fineţe pentru a fi ceea-ce se numeşte o revistă, şi prea puţină poesie, acţiune şi decenţă pentru a fi operetă. Pentru a admira corpul lui *Pintér Böske* şi *Fekete Rozsi* şi reuşitul joc al lui *Rudos Bandi* nu trebuia o representaţie, care să bagatelizeze arta şi pe artişti.

Dr. L.

Ciorapi de bărbaţi şi femei.

Articole de Sport

Cele mai noue articole de mode pentru vară după modelurile din Viena.

I. TEUTSCH & Comp. S. A. Fabrică de tricotaj

BRAŞOV, Strada Lungă 20 şi Strada Porţii 6

Un număr mai mare de

FETE CURAŢELE

se primesc pe lângă un câştig bun pentru .. lucruri uşoare ..

FRAŢII STOLWERK S. p. a.

Fabrică de ciocolată .. şi zaharicale ..

BRAŞOV, Strada de mijloc 33

473/1—1

No. 10344/925.
Cons. oraş.

Publicaţiune

Având în vedere legea pentru înfiinţarea Camerilor de agricultură (apărută în Monitorul Oficial No. 84 din 14 April 1924 şi Regulamentul de aplicare a legii pentru înfiinţarea Camerilor de agricultură), apărută în Monit. Oficial, No. 87 din 17 April 1925, se publică următoarele:

Pentru întocmirea listelor electorale respective, toţi cetăţenii români agricultori, crescători de vite de pe teritoriul oraşului Braşov, şi proprietari de păduri, cari au satisfăcut legea recrutării, se bucură de drepturi civile şi politice şi cari îndeplinesc una din următoarele condiţiuni, *sunt invitaţi să se prezinte în interesul lor propriu, neîntârziat, dar cel mai târziu până la 10 Iunie a. c. în zilele de lucru* între orele 9—11 a. m. la această Primărie etaj II. camera 1 (oficiul statistic) spre a fi înscrişi în listele electorale, care se întocmesc la această Primărie pentru teritoriul oraşului Braşov.

Au dreptul de alegători:

a) Să fie agricultor sau crescător de vite, având ca proprietate o întindere de cel puţin 3 ha,=5 jug. 241 st.

b) Să fie arendaş, practicând agricultura sau creşterea vitelor pe o întindere de cel puţin 10 ha;=17 jug. 604 st.

c) Să fie pomicultor, viticultor, apicultor, horticultor, proprietar sau arendaş pe o întindere de cel puţin 1 ha;=jug. 1180 st.

d) Să fie proprietar de pădure a unei întinderi de cel puţin 5 ha., în proprietate exclusivă sau indiviză;=8 jug. 1105 st.

e) Absolvenţii cu diplomă ai şcolilor de agricultură, de silvicultură şi medicină veterinară au drept la vot, chiar dacă nu îndeplinesc nici una din condiţiunile de mai sus, dacă exercită de cel puţin un an profesiunea de mai sus în judeţ.

Acest drept îl au şi absolvenţii şcoalelor publice de toate gradele şi ai şcoalelor particulare recunoscute de Stat;

f) Asociaţiile cu caracter agricol, zootehnic sau silvic, cari au personalitate juridică, în conformitate cu legea persoanelor juridice sau a legilor lor organice, dacă au început operaţiunile sau executarea programului în vederea căruia au fost constituite, au dreptul la vot, pe care-l va exercita printr'un delegat al lor.

Braşov, la 22 Maiu 1925.

Consiliul orăşenesc.

475 1—1

O casă de vânzare cu patru locuinţe în Str. Sitei No 48 a) Braşov. 476 1—3

Licitaţie

Comitetul şcoalei primare de stat din comuna Bod judeţul Braşov, publică prin aceasta licitaţie pentru lucrările de transformare şi adaptare în local de şcoală, locuinţă pentru diriginte şi privăţi a fostei cârciume comunale Nr. casei 275.

Licitaţia se ţine *Duminecă în 14 Iunie 1925 ora 11 a. m.* în localul şcoalei primare de stat în Bod, până când se primesc de preşedintele comitetului şcolar şi ofertele închise.

Vadiul atât pentru licitanţii verbali cât şi pentru ofertele închise este de 10% din suma totală de Lei 283.032 85%. Devizul şi planurile aprobate de Casa Şcoalelor precum şi condiţiile de licitaţie şi contract se pot vedea zilnic între orele oficioase la Direcţiunea Şcoalei.

Bod, la 14 Mai 1925.

(ss) *Dumitru Glăjar*
preşedintele comit. şcolar.

478 1—1

Ministerul Justiţiei

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre ştiinţa celora cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Ministru,

Subsemnatul Ludovic Juhasz, de profesiune lăcătuş domiciliat în Braşov, Str. Curmăturei No. 4, născut în comuna Simoneşti, judeţul Odorhei (Transilvania) cu profund respect vă rog să binevoiţi a dispoza încetăţenirea română întrucât sunt născut în România, după cum se poate observa din extrasul de naştere. Menţionez că deşi am fost dus în Ungaria încă de copil, nu am optat la cetăţenia ungară după cum se poate vedea din alăturata adeverinţă a Primăriei Czegled (Ungaria), şi prin alăturata declaraţie autentică am renunţat la ori ce supuşenie sau cetăţenie străină, obţând şi dorind a deveni cetăţean român întrucât şi părinţii mei au fost cetăţeni români născuţi pe teritoriul României-Mari.

1. Se alătură o declaraţie autentică No. 277/924. 2. Un certificat de bună purtare al Prefecturei de Poliţie Braşov No. 4539/924. 3. Un atestat de moralitate No. 11667/924 al Primăriei oraşului Braşov. 4. Un certificat al Parchetului de Braşov No. I. B. 979/924. 5. Un atestat de naştere legalizat. 6. Un extras de căsătorie legalizat. 7. O adeverinţă legalizată a Primăriei Czegled (Ungaria).

In speranţă că prezenta mea petiţie va fi satisfăcută în mod favorabil, primiţi vă rog Domnule Ministru expresiunea distinsei mele consideraţiuni.

Cu distinsă stimă,

470 1—1 *Ludovic Juhasz*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BANCA NAŢIONALA

In toamna trecută negustorii şi industriaşii din Galaţi au ţinut mai multe întruniri publice, în cari s'au plâns de criză, de transporturi, de valută şi în special de lipsa de bani de pe piaţă, şi au propus diferite măsuri de îndreptare. Între altele, ei au acuzat Banca Naţională că nu ajută negoţul mic, că a redus scontul tocmai când nevoile negoţului şi industriei erau mai simţite, îngreuind producţia şi circulaţia tocmai când ar fi trebuit mai mult înlesnire. Preşedintele Camerei noastre de comerţ a arătat că, din cât era atunci scontul ei, Banca Naţională avansase peste două treimi la şase bănci mari, cari participând ele însele la întreprinderi comerciale şi industriale, erau silite a finanţa numai întreprinderile lor, şi astfel reduseră aproape la zero scontul pentru negustorii şi industriaşii particulari şi pentru băncile mici.

Critici de felul acesta s'au produs în continuu în timpul din urmă pe toate pieţele noastre; peste tot lipsă de bani şi de credit pentru adevăraţii producători.

Iar când creditul este refuzat de către Banca Naţională şi de către celelalte bănci mari, industriaşii şi negustorii nu pot produce nici vinde mult şi creanţele nu se pot încasa la scadenţe. De aci, lâncezirea afacerilor, camete mari, proteste numeroase şi falimente. In legătură cu acestea sunt lovite apoi toate ramurile de activitate economică.

Cum ajută Banca Naţională pe negustorii şi industriaşii particulari şi băncile mici, se poate vedea din ultimile bilanţuri.

La activul ultimului bilanţ, de la 31 Decemvrie 1924, al Băncii Naţionale scontul figurează în cifră rotundă cu şapte miliarde şi jumătate. La pasivul bilanţului dela aceeaşi dată al Băncii Româneşti reescontul la B. N R., figurează cu 844 milioane, reescontul Societăţii naţionale de credit industrial figurează cu 1.110 milioane, al Băncii Generale a Ţării Româneşti cu 422 milioane, şi conturile curente creditoare ale Băncii Marmorosch Blank & Co. cu 802 milioane lei.

Insă la ultima întrunire publică din toamna 1924, a negustorilor din Galaţi, preşedintele sindicatului de cherestea, expunând suferinţele cherestegiilor din cauza lipsei de bani, constată că, atunci, la Galaţi se aflau în depozite lemne pentru un miliard de lei, iar negustorii respectivi, chiar cei ce dispuneau de capitaluri de zeci de milioane, nu găsiau nici zece mii de lei cu cari să plătească vagonul, şi din cauza aceasta străinii se dedau la tot felul de învârteli asupra preţurilor în paguba exportatorilor noştri. In adunare s'a propus înfiinţarea unei alte Bănci naţionale, care să ajute în realitate negoţul.

Trecem peste suferinţele cauzate din lipsa de bani negoţului şi industriei din alte centre, în special în localităţile industriale din Transilvania.

Este de prisos să arătăm că în gospodăria totală a ţării băncile mici şi negustorii şi industriaşii — neajutaţi — ocupă un volum şi joacă un rol cu mult mai important decât băncile mari.

Nu mai vorbim despre neajutarea agriculturei, principala noastră ramură de economie naţională.

Pentru cei ce nu sunt în curent cu chestiunile acestea, adăogăm că Banca Naţională este datoare să ajute cu capitaluri eftine nu numai băncile mari, ci întregul negoţ, întreaga industrie a ţării, pentru-că ea lucrează cu un capital, de două ori şi jumătate mai mare (regulă generală este de trei ori) decât stocul metalic şi poliţele comerciale ce posedă, şi acest plus de credit îl are de la stat, în virtutea monopolului de emisiunea biletelor. O bancă particulară, care lucrează numai cu capitalul şi cu creditul ei, cum ar fi Marmorosch Blank ori Banca Românească, nu este datoare să ajute pe toţi, — pe când Banca Naţională este datoare să o facă. Căci, de aceea are monopolul emisiunei, pe urma căreia mai ales i s'au ridicat acţiile de la 500 lei la 16.000, şi dividentele la 136 la sută — situaţie unică între toate instituţiile similare din lume.

Noi nu suntem contra câştigurilor Băncei Naţionale. Din contră, dorim să câştige. Progresul şi soliditatea ei, ca şi ale celorlalte bănci mari se resfrâng în bine asupra mersului economic al ţării întregi. Dar nu e drept ca avantajele primite dela stat să fie aceparate numai în folosul unora. Banca Naţională trebue să fie ocrotitoarea intereselor generale. Câştigurile ei se măresc prin progresul general al ţării, fără mărirea capitalului propriu.

*

Banca noastră naţională chiar dela început nu a avut în vedere, în măsură cuvenită, interesele economice generale ale ţării. Ea avut totdeauna în vedere principalmente interesele înguste ale grupului politic, a dunat împrejurul ei; Statului nu i a dat cât se cuvine în schimbul avantajelor primite dela el — aşa cum a procedat şi şi procedează de pilda Banca de emisiune a Belgiei, după care şi-a luat legea şi statutele.

Astfel, la constituire, întemeetorii Băncii noastre Naţionale s'au opus la introducerea stocului metalic de aur, cum propunea comitetul delegaţilor senatului, şi au adoptat la bază bimetalismul — aurul şi *argintul*, — ceea ce a dat naştere apoi la cunoscutele greutăţi cu discontul argintului. Când mai târziu P. Carp. a propus introducerea etalonului de aur, pentru însănătoşirea valutei, Banca Naţională şi grupul dimprejurul ei s'au opus din nou. Iar când statul a avut trebuinţă de împrumutul de 15 milioane lei, a stors prelungirea privilegiului şi alte avantaje.

Pe de altă parte, Banca Naţională a rămas până azi la primul vărsământ de 12 milioane lei, deşi prin lege se specifică anume că se va constitui cu capitalul de 30 milioane. De ce? Răposatul Andrei Popovici, un excelent cunoscător al chestiunilor noastre financiare, credea că „banca a făcut aceasta pentru a asigura unui cerc restrâns de acţionari ce o acaparase, atotputerni ia asupra băncii". In tot cazul, rămânând la un capital restrâns, publicul cel mare n'a putut fi cu uşurinţă părtaş la bancă.

* * *

Privilegiile Băncei Naţionale expiră la 31 Decemvrie 1930. Guvernul propune prelungirea privilegiilor încă pe 30 de ani, adică până la finele anului 1960, ridicând capitalul la 100 milioane lei, din cari o treime vechilor acţionari, o treime statului şi o treime în subscripţie publică. Vechii acţionari vor plăti acţiunile la valoarea nominală de lei 500, iar acţionarii noui vor plăti lei 5500 de acţiune.

Toate acţiunile vor fi nominale.

Se plănueşte totdeodată şi aranjarea plăţii datoriilor, pe cari statul le are faţă de bancă, de 10.700 milioane lei.

Cu această ocazie parlamentul trebue să cerceteze de aproape ce anume avantaje se cuvin statului pe urma prelungirei privilegiilor, la cât trebue să se ridice stocul de acoperirea biletelor, valuta capitalului şi cum trebue îndrumată activitatea Băncei Naţionale, aşa încât să profite toate clasele productive ale ţării.

Galaţi, Maiu 1925.

Prof. I. G. Manteanu.

Serbarea câmpenească a Braşovecheniior

Toate societăţile româneşti din Braşovul-vechiu în frunte cu comitetul parohial şi şcolar aranjează mâne, Duminecă, *în 31* Mai o mare serbare câmpenească în tradiţionalul Ştejeris, la care se invită a lua parte toţi bine voitorii şi prietinii vrednicului nostru popor din Braşovul-vechiu.

Plecarea şortegiului la ora 9 dim. din faţa bisericei ortodoxe din Strada Bisericei române.

Intrarea benevolă. Venitul e destinat zidirei unei clopotniţe pentru cele două clopote de 2000 chilogame, donate de d-l fabricant I. Voina.

Publicaţiune

In conf. cu ord. Minist. Finanţelor No. 112024 din 2/V/925 se aduce la cunoştinţa generală, ca ori ce cerere făcută de contribuabili în vederea justificărei plăţii la curent a impozitelor, atunci când aceştia solicită paşapoarte pentru a părăsi ţara să fie adresate Percepţiei fiscale fiind provăzute cu timbru fiscal de un leu şi asistenţa socială 50/00 iar pentru certificatul ce se cere, se va ataşa una coală de hârtie provăzută cu timbru fiscal de lei doi şi asistenţa socială 0.50/0.

Pe cererea adresată Percepţiei fiscale se va arăta exact şi citibil numele, pronumele, ocupaţia şi domiciliul (Str. şi No. casei); aceasta în vederea cercetarilor ce se vor face pentru liberare.

Administrator financiar:
D. Popescu.

Şeful serviciului:
Dumitrescu.

469 1—1

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoştinţa onor. public din Braşov şi împrejurimi că am preluat întreprinderea de pompe funebre a d-lui E. Tutsek sub firma

Succesorul E. Tutsek G. Szava

BRAŞOV, STR MIHAIL WEISS No. 18.

Aranjament nou cu un asortiment bogat de coşciuge de lemn şi metal împreună cu tot felul de articole necesare la înmormântări. Primesc comande pentru expedieri de morţi ori şi unde şi înmormântări în provincie.

Cu stimă
GREGORIU SZAVA
Braşov, Strada Mihail Weiss No. 18

353 10—10

CONVOCARE.

Direcţiunea societăţii, „RADIANA" S. A. R., are onoarea să convoace pe dnii acţionari ai societăţii la

a treia adunare generală ordinară anuală,

care va avea loc în ziua de *30 Iunie 1925*, la orele 4 p. m., *în localul Băncii Comerciale Ungare, din Pesta, Sucursala Braşov, Braşov Strada Principele Carol Nr. 7.*

Domnii acţionari vor depune acţiunile lor, împreună cu cupoanele nescadente, cel mai târziu până la 16 Iunie 1925, orele 12 a. m. la Banca Comercială Ungară din Pesta, Sucursala Braşov.

Socotelile finale din anul de gestiune 1924, se pot privi în biuroul societăţii din Malnaş-băi.

ORDINEA DE ZI:

1. Raportul Direcţiunei. Inaintarea Bilanţului.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Descărcarea Direcţiunei şi a comitetului de supraveghiere.
4. Propuneri.

Malnaş-băi, la 27 Maiu 1925.

Direcţiunea societăţii
„RADIANA S. A. R".

434 1—1

Primăria comunei Ţânţari.

Nr. 20—19 Maiu 1925.

Publicaţiune.

Comuna politică Ţânţari dă în întreprindere prin licitaţie publică, care se va ţine în ziua de 14 Iunie ora 10 a. m. în localul primăriei comunale următoarele lucrări:

Construirea unui pod de beton armat în vatra comunei, al cărui preţ după deviz face Lei *111.600.*

2. Construirea gheţarului com. al cărui preţ tot după deviz face *Lei 49.973.*

3. Pardosirea cu piatră a şanţurilor de pe Strada Principală în lungime 3000 m².

Costul pe un m² face Lei 30.

Licitaţia se ţine în conformitate cu dispoziţiile contabilităţii publice art. 72—83.

Planurile, devizurile şi condiţiunile de licitaţie se pot vedea în decursul orelor oficiale în biroul notarial.

479/1—1 Primăria comunală.

Nr. 438—26 Mai 1925.

Publicaţiune.

Comuna politică Ţânţari vinde prin licitaţie publică în ziua de 14 Iunie 1925 ora 10 a. m. materialul lemnos de plop, depozitat în gara Ţânţari, care face circa 60,000 kgr.

Preţul de strigare 11,225.

Garanţie se va depune 10%.

Condiţiunile de licitaţie se pot vedea în biroul notarial în decursul orelor oficiale.

480/1—1 Primăria comunală.

Publicaţiune

Tribunalul Braşov aduce la cunoştinţa generală, cumcă Baroul notarilor publici din Târgul-Mureş sub Nr. 28—1925 cu data de 12 Mai 1925 a instituit pe d-l Dr. Friderich Jahn, fost preşedinte la acest Tribunal, ca substitutul permanent al d-lui Dr. David Bleahu, notar public din Braşov.

D-l Dr. Friederich Jahn a depus în ziua de 19 Mai 1925 înaintea acestui tribunal legiuitul jurământ, şi şi-a început activitatea.

Braşov, la 20 Mai 1925.

Prim-preşedinte: *A. Safirescu.* Grefier: *Bobancu.*

483/1—1

SE CAUTA

un funcţionar să cunoască bine limba germană eventual şi franceză pentru o mare instituţiune din Bucureşti. Să aibă serviciul militar satisfăcut şi referinţe primul rang. Oferte detaliate la agenţia de publicitate

RUDOLF MOSSE

din Bucureşti B-dul Academiei Nr. 4 sub C. 51.

459 2—2

Ministerul Justiţiei

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre ştiinţa acelora cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Ministru,

Subsemnatul Richlovits Anton, dom. în Braşov Strada Hircher No. 17, cu onoare vă rog să binevoiţi în baza documentelor anexate de a mi se acorda naturalizarea, voind a deveni cetăţean român, fiind născut, crescut în Ţară, unde doresc să rămân în tot restul vieţei mele, fiind şi existenţa mea aci asigurată; fiind şi recrutat aci.

Cu stimă,
(s) *Richlovits Anton.*

466 1—1

Ministerul Justiţiei

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea şi pierderea naţionalităţii române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre ştiinţa acelora cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispoziţiunilor art. 23 din zisa lege:

Domnule preşedinte,

Subsemnatul Barabas Elemer, de prof. funcţionar privat dom. Braşov, Calea Victoriei 21, cu onoare vă rog să binevoiţi a dispune în baza documentelor anexate a mi se acorda naturalizarea, voind a deveni cetăţean român, motivând cererea că m-am născut în Braşov şi că părinţii mei locuesc şi azi la Braşov, unde sunt proprietari de casă şi unde m'am stabilit şi eu.

Cu stimă.
(s) *Barabas Elemer.*

463 1—1

Rosenthale

PORCELANURI

şi anume

Serviciuri de cafea şi ceai, de masă
tase de moca şi cafea, de vitrine şi figuri, doze etc.

se găsesc în mare asortiment, cu preţuri ieftine fără concurenţă în

MAGAZINUL UNIVERSAL
M. BREKNER
SIBIU.

418 3—4

Convocare. Dupăce adunarea generală a societăţii „Ajutorul", convocată pe ziua de 24 Mai a. c., nu a întrunit numărul recerut de membrii, potrivit § 32 din statute se convoacă o *nouă Adunare generală pe Duminecă 31 Mai orele 10½ a. m.* în localul Societăţii, cu acelaşi ordine de zi. In această adunare generală se pot aduce concluze valide fără considerare la numărul membrilor prezenţi.

Braşov, 28 Mai 1925. *Ioan Pricu*, preşedinte. *Nicolae Furnică* secretar.

Dela expoziţia zootechnică

Animalele expuse şi premiate la expoziţia din Braşov.

S'au prezentat la expoziţie: *Bovine în total* 104 capete. *Cabaline în total* 126. Porci în total 19. Oi în total 26. Păsări de rassă 197. Gâşti 16. Raţe 8. Porumbei 112. Găini de rassă 43. Pisici de rassă 12. Iepuri de casă 43 bucăţi.

S'au premiat la expoziţie: *la Cabaline* 31 buc. şi anume: în bani 9 buc. în suma totală Lei 8600·—. In premii cu obiecte pentru gospodărie rurală în valoarea 3 premii Lei 4922·—. In medalii: 3 aur, 3 argint şi 3 bronz. In diplome: 9 cai cu 9 diplome.

La Bovine: Cu premii în natură obiecte pentru gospodăria rurală: Trei proprietari şi anume: 1. Gheorghe Marcell, Cristian, pentru o vacă cu viţel premiul I: un butoi pentru unt, un separator pentru lapte şi o vadră de muls în valoare totală Lei 6660.

2. Bolteres Andrei, Cristian, pentru o vacă cu viţel premiul II: un butoi pentru unt, o vadră de muls, în valoare totală Lei 1560.

3 Gheorghe Bergel, Râşnov, pentru o vacă cu viţel premiul III: o cană de lapte (25 lir.) o vadră de muls în valoare totală Lei 1460.

Premii în medalii: 1 aur, 1 argint şi 1 bronz 4 diplome.

Tineret: Tăuraşi şi Junince: In bani: 6 premii în suma totală Lei 2300·— în medalii: 1 aur, 1 argint, 1 bronz.

Sub protecţia Comisiunei Zootehnnice s'a aranjat prima Asociaţiune Ardeleană pentru creşterea animalelor mici de casă o expoziţie a animalelor mici. Premii distribuite de către susnumita Asociaţiune au fost date din partea Comisiunei Zootehnice, din partea Acociaţiunei numite şi din partea particularilor: în suma totală Lei 18.000.

Medalii din partea Statului: 3 aur, 3 argint şi 3 bronz, 4 diplome. Medalii din partea Asociaţiunei, mai multe de aur, de argint şi de bronz.

Orşova — oraş După ce Românii au redobândit dreptul legitim de stăpânire asupra ţinuturilor româneşti, prima grije a locuitorilor din Orşova a fost ca comuna lor să devină oraş. In acest scop s'a solicitat consimţământul comunelor Jupalnic şi Tufări, situate în imediata apropiere, din cauză că Orşova nu avea numărul de locuitori necesar pentru a fi oraş. La refuzul locuitorilor din comunele amintite, refuz motivat prin impozitele prea mari ce urmau să plătească, conducătorii nu s'au lăsat înfrânţi. Rezultatul intervenţiilor e că Orşova a fost declarată oraş printr'un decret ministerial, în ziua de 15 c. Noul oraş are o populaţiune de 4500 persoane.

Publicaţiune

In ziua de 8 Iunie 1925 se va licita în comuna Budila, în localul primăriei comunale, edificarea „Casei naţionale". Comitetul de construcţie îşi rezervă dreptul de a alege antreprenorul. Vadiul 10% din suma licitată.

Planul şi preliminarul se pot vedea în Primăria comunală. Spese de deplasare, pentru licitaţie şi informaţie, nu se plătesc.

Budila, la 24 Maiu 1925.

Iordan Curcubătă, paroh.
V. Sângeorzan, notar. *I. Purece*, primar.

474/1 - 1

CINEMA MODERN

Astăzi **Sâmbătă** şi mâne **Duminecă** rulează faimosul film

In mijlocul flacărilor

mare dramă de aventuri precum şi o comedie

Dodie încurcă lumea

Duminecă dimineaţa **mare reprezentaţie pentru copii.**

Incepând de Luni rulează celebrul film monumental

GHILOTINA

mare dramă în 7 acte. Rolul principal îl ţine **Marcella Albani** şi **E von Winterstein.** Programul completat cu o comedie în 2 acte de un haz irresistibil, intitulată

In căutarea de locuinţe

cu marele comic **Joe Roak.**

CONTRA
ARTERIOSCLEROSEI
FOLOSIŢI
SCLEROL SYRUP
Prof. Dr. Mladejowsky
vindecă ARTERIOSCLEROSA şi urmările ei ca:
AFECŢIUNILE INIMEI, DURERILE REUMATICE, INSOMNIA, TURBURARI NERVOASE şi DIGESTIVE
Redă Puterea şi Elasticitatea
DEPOZIT ENGROS: **AMPHORA S. A.**
BRAŞOV.
472 Se poate găsi în toate Farmaciile. 1—4

INTREPRINDERE
de construcţii de case
St. de Woyciechowski
Str. Sf. Nicolae a) No. 10.
451 2—0

„ŢANŢARIANA"

Institut de Credit şi Economii Societate pe Acţii în Ţânţari.

CONVOCARE

Domnii acţionari ai institutului de Credit şi Economii „ŢÂNŢĂRIANA" Societate pe Acţii în Ţânţari sunt invitaţi la a

IV-a adunare generală ordinară

pe ziua de **8 Iunie** la 2 ore p. m. în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea şi constituirea adunării generale.
2. Raportul consiliului de administraţie şi comitetului de censori asupra rezultatului gestiunei din 1924.
3. Darea absolutorului consiliul de administraţie şi censorilor.
4. Deciderea asupra împărţirii profitului curat.
5. Alegarea a 3 membri în consiliu de administraţie şi 3 în comitetul de censori.
6. Statorirea jetoanelor de prezenţă pentru consiliul de administraţie.
7. Modificarea § 84 din statut.
8. Eventuale propuneri.

Ţânţari, la 17 Maiu 1925.

Consiliul de Administraţie.

N. B. Domnii acţionari, cari voiesc a participa la adunarea generală sunt rugaţi a-şi depune acţiile înainte de deschiderea adunării la cassa institutului.

Bilanţul cu 31 Decemvrie 1924

ACTIVE	Lei	B	PASIVE	Lei	B
Cassa	164236	75	Capital societar	250000	—
Imprumuturi Cambiale	1754904	30	Fond de rezervă	119	17
Compt curent	50000	—	Fond filantropic	465	90
Marfă	3949	50	Depuneri spre fructificare	1667242	81
Inmobile	45360	—	Diverşi creditori	7160	—
Mobilier	3690	—	Reforma agrară	15083	—
Diverşi debitori	76344	55	Dividendă neridicată	398	—
			Tantiemă neridicată	132	—
			Interese anticipate 1925	60575	10
			Profit curat	97309	12
	2098485	10		2098485	10

Conto Perdere & Profit

DEBIT		Lei	B	CREDIT	Lei	B
Interese după depuneri		168421	07	Interese după împrumuturi cambiale	351715	52
Interese după vărs. emis. II.		9733	09	Interese Compt curent	3397	60
Salare		32450	—	Interese Div debitori	6001	30
Spese generale				Arânzi	14635	—
1. Diferite cheltueli	9270·53	50661	89			
2. Impozite către stat, judeţ, comună	41391·36	2500	—			
Chirie		4544	25			
Pagube						
Amortizări:						
1. Imobile	5040·—					
2. Mobilier	410·—	5450	—			
Jetoane de prezenţă		4680	—			
Profit curat		97309	12			
		375749	42		375749	42

Ţânţari, la 31 Decemvre 1924.

Contabil autorizat: (ss) **N. Bărbat.**

CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE:

Preş. (ss) *Ilarie Gonţea*, (ss) *Petru Danciu* (ss) *Leonte Taus*, (ss) *Ştefan Ciolan*, (ss) *N. Grămadă*, (ss) *N. Bodean*, (ss) *Iosif Ciolan*, (ss) *N. Bărbat*, (ss) *Alexe Morar.*

S'a verificat şi aflat în consonanţă cu registrele institutului.

477 1—1 Ţânţari, la 17 Maiu 1925.

COMITETUL CE CENSORI:

Preşedinte: (ss) *Sofronie Gavrilă*, (ss) *Dumitru Gavrilă*, (ss) *Ştefan Grama*, (ss) *Ioan Comanelea*, (ss) *Nicolae Picu*, (ss) *Simion Popa*, (ss) *George Grămadă.*

OCAZIE
Incepând din 25 Mai până la MUTAREA în noul local din Strada Porţii No. 28

7% RABAT
la tot felul de cumpărături
IPSEN
460 2—3 Str. Vămii No. 36.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Scrisori din Maramureş.

Din ţara trădătorilor

Timpul destăinueşte toate. Astfel e clar, că declaraţia lui Mihályi Péter făcută în Parlamentul din Budapesta şi cea rostită de preotul Darie Vlad în congregaţia judeţului în toamna anului istoric 1918 — *cari constitue cea mai mare ruşine a bătrânului Maramureş — au fost concipiate de prefectul Mihályi Gábor*, după lungi pertractări cu prefectul ungur Bolgar Ferencz.

D-l Ionel C. Brătianu protectorul şi reabilitatorul tuturor trădătorilor de neam de meserie, când atacă pe d-l Stere, nu vede bârnele din ochii săi, nici lepădăturile cu pecetea trădării din partidul său, care seamănă cu o spelunca din codrul Vlăsiei.

Mihályi Gábor e omul său „cel mai drăguţ" şi de aceia precizez partea sa la trădările odioase din 1918, fiind urzitorul lor din vădit interes.

In 16 Ianuarie 1919 a trebuit arestat la Ocnaşugătag şi escortat la Sighet de reg. 14 *„pentru că s'a opus îndepărtărei steagului republicei maghiare"*, la care ţinea cu încăpăţânarea renegatului arivist atunci, când se vărsa sânge pentru eliberarea Maramureşului din ghiarele bolşevicilor. Şi aceştia fost complici ai bolşevicilor şi uneltele lui Kuhn Béla azi, sunt reprezentanţii regimului *„ordinei şi a competinţei"*. Anarhia din judeţ ne dovedeşte opera nefastă care atacă temeliile morale ale statului, neamului şi societăţii.

Simţul de drept lipseşte cu desăvârşire şi poporul e tratat ca iobagii înainte de 1848. Dijmele sunt desfiinţate, cu toate acestea robotul se plăteşte prin taxe pe trăsuri: prefectura a ordonat rescumpărarea „muncei publice" cu bani astfel că de car se plăteşte 300 lei, iar pălmaşii plătesc 100 lei pentru fondul şcolar judeţan. De ce nu pentru susţinerea drumurilor?

Deşi suntem ţara pădurilor statul cu toate promisiunile repetat făcute pentru construcţia şcoalelor nu ne dă lemne şi noi le zidim din cărămizi, când judeţul Satu-mare le clădeşte din lemnăria primită pe Râul în Vişăul de sus. Scăderea prestigiului autorităţilor noastre discreditate prin afaceri e evidentă şi falimentul clar, de aceea nu avem clădirile de şcoală. Dacă comunele oferă lemnele se amestecă ghişeftarii şi fac afacere şi învârteală din cea mai idealistă preocupare liberală. Borşa a oferit din pădurea comunală 40.000 cub-metri molift. Prietenii prefectului Stern Pişu, Kallas, evrei şi cetăţanul german ing. Ritter Rudolf doresc să acapareze fără licitaţie publică lemnoasele şi în contravaloarea lor să clădească localuri de şcoală de scânduri cu caracter *semipermanent*.

Intre pereţi s'ar pune surcele încât clădirile să le răstoarne primul vânt. Pertractările prefecturei cu notarul Petru Petrovay în favorul învârtelilor sunt de un an în cars; se prelucră consiliul comunal, care contrar legei contabilităţii publice să se preteze la ilegalităţi, să se abată dela ţinerea licitaţiunei şi să consfinţească învârteala. Cointeresarea evreilor de curte nu mai necesită motivare, Ritter este omul firmei „Industria de lemne Mihalyenii din Repedea", care luase cu 1 lună mai înainte scandalos sfârşit.

Debarcarea revizorului Didicescu şi aducerea în locul său a d-lui Eugen Dancs, secretarul partidului liberal şi *vechi ungurit* se face în vederea justificărei tuturor învârtelilor. Pazderia ghişeftarilor caută să influinţeze pe d-l Anderco Cuza ca să nu apeleze monstruozităţile primărei, *crezând că fraudele prin formă pot primi în fond legalitate.*

Coresp.

„Parazitul d-lui Aristide Blank"

D-l Octavian Goga ţine cu orice preţ a fi pe placul guvernului. Astfel în Cameră, în cursul cuvântărei d-lui Vaida la reforma administrativă, d-l Goga a făcut mai multe întreruperi. D-sa a făcut d-lui Vaida o imputare din faptul că face parte din consiliul de administraţie al Băncei Blank.

Răspunsul d-lui Vaida a fost sdrobitor pentru fostul poet. „Eu nu cred, a spus d-sa — că este o ruşine a face parte din consiliul de administraţie al acestei Bănci, dar cred că este ruşinos ca d-ta d-le Goga, după ce ai fost parazitul d-lui Aristide Blank la Paris şi la Riviera, beneficiind de punga sa, să-ţi faci un titlu de glorie din a înjura azi pe d-l Blank".

D-l Goga n'a putut răspunde un cuvânt. Apostrofa d-lui Vaida a căzut nemiloasă, retezind scurt răţoelile castelanului dela Ciucea. A putut îngăima doar cererea de a fi inscris la cuvânt în chestiune personală. Majoritatea amuţise în bănci.

„Cuvântul".

Nu are să fie lipsă de făină în Braşov până la recolta nouă.

Primim următorul comunicat:

Cele 500 de vagoane grâu american pe cari le-a cumpărat în luna trecută „Moara Mare" din Timişoara, au sosit în Timişoara şi se macină deja. Luând moara în considerare esperienţa făcută cu grâul cel din Ungarie, macină grâul american amestecat cu grâu din Bănat.

Au făcut încercările cele dintâi cu coptul cu făină măcinată din grâul amestecat. Aşa franzelele ca şi pâinea coaptă din făină streină, întrec cele coapte din făină indigenă.

Comercianţii de făină din localitate au cumpărat mari cantităţi din această făină dela moara susnumită din Timişoara, aşa că până la recolta nouă nu mai poate fi lipsă de făină.

Pentru firma „Csaha şi Rákosi" din Str. Agrişelor deja vagoanele cele dintâi sunt pe drum spre Braşov.

Ultime ştiri

Esecutarea atentatorilor din Sofia

Sofia, 30 Maiu. — Autorii principali ai groaznicului atentat din catedrala Nedelea, condamnaţi la moarte au fost esecutaţi eri în faţa unei mulţimi de peste 50 000 oameni. Cei trei condamnaţi au fost spânzuraţi de un călău-ţigan în următoarea ordine. Goenet şi Zadgorszki au fost spânzuraţi deodată. A urmat apoi Friedmann, care a trebuit să asiste la esecutarea complicilor săi.

Manifestaţiile antisemite iau proporţii.

BUCUREŞTI 30. — Guvernul care a încurajat manifestaţiile antisemite, încearcă să le reprime astăzi. Frânele însă îi scapă şi aci. Proporţia manifestaţiilor creşte şi consiliul de miniştri este serios îngrijorat de extinderea mişcărei, care nu mai poate fi dominată. Coresp.

NB. — Proporţiile acestei mişcări, deocamdată rezumată la manifestaţiile studenţeşti, crelază guvernului o foarte grea situaţie în streinătate, tocmai când mai încerca unele tratative pentru găsirea fondurilor comercializărilor.

De aceea şi măsurile militare viguroase din Capitală.

Dispariţia lui Amundsen

Berlin, 30 Maiu. — Deşi a trecut o săptămână dela plecarea expediţiei cu aeroplane a lui Amundsen la polul nordic, fără ca să dea vre-un semn de viaţă, cei iniţiaţi cred că membrii expediţiei nu s'au prăpădit. Ştirea aceasta o infirmă şi declaraţiile unor rude apropiate a exploratorilor, cărora li s'a spus de către cei plecaţi ca să nu fie îngrijiţi de soartea lor până în toamna anului 1926, căci, în caz că nu vor putea da ştiri, ei se vor întoarce peste Alaska acasă, fiind aprovizionaţi cu toate cele necesare.

Iridentismul şi opresiunea maghiară

Bucureşti, 30 Mai 1925. — In şedinţa de eri *d. a.* a Camerei d-l dep. Lascu a atras atenţia ministerului cultelor, cum şi întregului guvern asupra *acţiunei provocătoare a preoţimei maghiare*, care, pusă în slujba politicianilor din Budapesta, a transformat bisericile protestante şi catolice în focare de iridentism şi de război împotriva statului român. D-sa indică pe contele Ştefan Bethlen, originar din Ardeal, ca promotor al acestei acţiuni.

In acelaş timp denunţă *politică de asuprire a statului maghiar* împotriva elementelor româneşti pe teritoriul maghiar. Nici o şcoală românească nu funcţionează şi nici în biserici nu se permite oficierea serviciului religios în limba românească.

Locale

Ziua Eroilor a fost sărbătorită şi în Braşov cu fastul şi pietatea cuvenită. La orele 10 dim. unităţi de trupe, echipe de elevi şi eleve în frunte cu preoţimea, profesorii, autorităţile civile şi militare, delegaţii corporaţiunilor şi societăţilor din localitate s'au întrunit la cele trei cimitire ale eroilor din Braşovul-vechiu (Bartolomeiu), de sub Tâmpa şi pe Tocile. Oratori militari şi civili au evocat în discursuri mişcătoare memoria celor ce şi-au jertfit viaţa pentru întregirea patriei, iar elevii şi publicul asistent au presărat flori pe mormintele eroilor.

•

Asociaţia învăţătorilor din judeţul Braşov s'a constituit eri în şedinţa comitetului, alegând preşedinte pe inv. dir. *Vasile Ivan* din Satulung, vicepreşedinte *Romul Ardelean*, inv. dir. în Braşov, casier *Nicolae Runceanu*, inv. Braşov şi secretar *Nicolae Sperchez* inv. în Satulung.

*

Mulţămită. Societatea Sodalilor Români *„Lumina"* aduce şi pe această cale sincerile sale mulţămite d-lui *Nicolae Neguş*, care a dăruit la fondul casei 1000 lei, precum şi d-lui *Vasile Micu*, care s'a înscris ca membru fondator cu suma de 500 lei. — *Comitetul.*

•

In şcoala de dans FRANCISC IZSAK (Gewerbeverein) la 2 Iunie a. c. începe **un nou Curs.** 471 1—1

*

Azi la ora 6½ seara conferenţă la Cercul de studii al Partidului Naţional.

Absolvenţii din 1915 ai şcoalei comerciale superioare din Braşov sunt înştiinţaţi, că întrunirea lor colegială va avea loc în zilele de 28 şi 29 Iunie a. c. în cadrul serbărilor jubilare ale liceului „Andrei Şaguna".

Rog pe toţi colegii să-şi anunţe participarea până cel mai târziu la 15 Iunie a. c. subsemnatului, pentru a li se putea remite biletele de legitimaţie pentru reducere pe C. F. R. şi a se putea face încartiruirea în condiţiuni favorabile.

George Curcă, funcţionar la banca „Albina" sucursala Braşov.

Ziarele sunt rugate să reproducă acest aviz.

*

Corul jubilar. In fiecare *Luni* şi *Vineri*, precis la ora 7½ seara, repetiţie în aula liceului „A. Şaguna". Din nou se apelează la punctualitate şi cercetare regulată, fiind vorba şi de fotografiarea corului şi trecerea coriştilor în anuarul jubilar.

•

Şedinţă festivă. Elevii cursului superior dela liceul „A. Şaguna", cu onoare invită onor. public braşovean la şedinţa festivă de încheiere a „Soc. de lectură I. Popasu", care se va ţine *Dumineca 31 Mai ora 3 p. m.* în sala festivă a liceului „A. Şaguna", cu un program bogat compus din coruri, declamări, disertaţie şi bucăţi de muzică instrumentală.

*

Din cercurile medicale. D-nul Dr. Carol Flechtenmacher sen. a plecat până în 30 Iunie din Braşov şi va fi înlocuit de Dr. Carl Flechtenmacher jun. Strada Orfanilor 14, I.

Bucureştii se interesează de târgul de mostre dela Arad. Bucureştii a manifestat un deosebit interes faţă de târgurile de mostre ţinute până acum în Ardeal. Interesul însă pe care l-a stârnit în viaţa economică a Bucureştilor târgul de mostre dela Arad este cu mult mai mare. In deosebi se remarcă în cercurile bucureştene interesu-l pe care-l arată faţă de expoziţia de mobile, care se va aranja în cadrele târgului de mostre.

Se ştie că Aradul este centrul celei mai desvoltate industrii de mobile din întreagă România, în urma cărui fapt era de mult şi bine cunoscut în cercurile din Bucureşti, unde în continu furnizează mari cantităţi de mobile.

Interesul faţă de acest târg e mare chiar şi în streinătate; numeroase întreprinderi industriale din streinătate s-au interesat de posibilitatea participării la târgul de mostre. Comitetul de organizare a târgului stă însă deocamdată pe punctul de vedere ca să nu admită şi firme streine, deoarece doreşte să menţină strict caracterul pur indigen al obiectelor expuse. De altfel chiar şi terenul de expoziţie a ajuns deja să fie neîncăpător, deşi interesul industriilor indigene continuă a fi tot atât de mare ca şi până acum. 467/1—1

*

Aviz. Am onoare a aviza onorata mea clienteiă precum şi cunoscuţii, că mi am mutat domicilul la Alba-Iulia. — *Alexandru Ieremias* Braşov. 485 1-1

INFORMAŢIUNI

Deputaţii opoziţiei scoşi samavolniceşte din Cameră, chiamă pe cetăţenii Capitalei la Marea întrunire publică, ce se va ţine mâne, Dumineca 31 Mai 1925, orele 10 Dumineaţa, în sala „Dacia".

Vor lua cuvântul d-nii: C. I. Argetoianu, Virgil Madgearu, D. R. Ioaniţescu, I. Buzdugan, Al. Rautu şi Gr. Diaconescu.

•

Procesul asasinilor martirilor Dr. Ciordaş şi Dr. Bolcaş, ucişi în 1918 în mod mişelesc de comuniştii unguri, va începe să se desbată în 29 l. c. în Oradea-mare. Sunt 10 acuzaţi. Sunt citaţi peste 500 martori.

•

Un român explorează polul nordic. Ziarul „Prager Presse" primeşte din Paris ştirea că exploratorul român Constantin Dumbrava va încerca să ajungă la polul nordic sub ocupaţiile şi cu ajutorul material al societăţii geografice franceze, plecând din localitatea Upevenik (Groenlanda) cu sănii.

*

Promoţiune Fiul d-lui Ioan Berariu şef de secţie la Administraţia financiară din Braşov, d-nul *dr. Ionel Berariu* în ziua de 23 Mai 1925, la Universitatea din Cluj, a fost promovat doctor în medicină, obţinând la susţinerea tezei de doctor nota „foarte bine". Felicitări

•

Bisericeşti. Ministerul cultelor şi artelor a confirmat pe protoiereul dr. Stroia dela Sibiu, ca episcop militar.

— D-l ministru al cultelor a înaintat M. S. Regelui un raport, prin care cere investirea protosinghelului dr. Comşa ca episcop al Aradului, arătând că alegerea sa a fost făcută în mod legal.

Invitare. Biserica română şi şcoala de stat din comuna Budila aranjază în ziua de 31 Mai, sau în caz de ploaie, în 7 Iunie 1925, o petrecere câmpenească pe locul numit „Groapa ţiganului", la care sunt invitaţi toţi prietinii şi cunoscuţii împreună cu familiile şi pretinii lor. Scopul: cumpărarea unui clopot la biserică şi unui steag la şcoală. Budila, la 24 Maiu 1925. — *Biserica şi şcoala.*

•

Adunarea generală a „Reşiţei". Societatea anonimă Uzinele de Fier şi Domeniile din Reşiţa, şi-a ţinut Sâmbătă 23 Maiu 1925 a cincia adunare generală ordinară, în prezenţa a 84 acţionari reprezentând 283.184 acţiuni.

Conform bilanţului prezintat adunărei, exerciţiul 1924 se încheie cu un beneficiu net de 67.708.608.16 lei. Adunarea generală a hotărât plata unui dividend de 20 la sută adecă 100 lei de acţiune. Dividendul va fi plătit începând dela 26 Mai 1925.

Adunarea generală a ales ca cenzori pe d-nii: George Cioflec, Mihail Georgescu, Victor Levy, Ernst Luterbacher şi Stan Vidrighin, iar ca cenzori suplenţi pe d-nii: Titu Andreescu, D. Christescu, G. T. Kirileanu, Geron Netta şi C. Stefănescu-Brăila. 481/1—1

•

Cărţi noui. Neobositul traducător B. Marian ne dă o nouă ediţie a traducerei cunoscutei cărţi de astronomie populară: „Ce-i Cerul?" de Camille Flammarion.

Un volum bine tipărit, cu desenuri şi ilustraţii numeroase. Editura Amora, Bucureşti. Preţul 50 lei. Ediţia VI-a.

•

Expoziţia de pictură a prof. V. Maximilian va fi deschisă între 10—30 Iunie a. c. la orele 10—1 a. m. şi 4—7 p. m.

TIPOGRAFIA A. MUREŞIANU: BRANISCE & COMP. BRAŞOV.

Redactor responzabil: IOAN BROTEA